

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára: 10 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Árszabály szerint számíttatnak. — Nagyobb és többesrészű hirdetések jutányosan eszköszíltetnek.
Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.
Nyílttér petít sora: 20 kr.

B.-Gyarmat, jun. 27.

Mennyire vehető komolyan figyelembe a mi tisztelt ellenzékünk jagatása, átkozása, és a közállapotok feletti hazafias kétségbeesése, ennek legjobb bizonyítékát szolgáltatja ami helybeli kis ellenzéki lapunk f. június hó 18-iki számának „Zászlóbontás” című bevezető cikke, amelyben a közeleddi orsz. képviselői választásokra való tekintettel, többi közt az ide híven kiírt, magas szemöldű apostrof is foglaltatik a következő tartalommal, u. m.

„A szabadelvű párt semmi téren se képes az ország jogát megvédeni Ausztriával szemben. A híres kiegyezési törvény már csak papíron van. Magyarország nem egyenjogú társ a gyakorlatban Ausztriával.

Annaira megy az osztrákok vakmerősége, hogy nyíltan fenyegetőznek, ha a quóta emelésébe nem megyünk bele. Ily körülmények között tehát, ugymond, nekünk se szabad tétlenkednünk, hanem minden erőnket meg kell feszíteni a szabadelvű párt leszorítására. A magyarfalu pártok túltöbbsége jutottak Ausztriában, s programjuk e szókban összpontosul: „irgalmatlan hadjárat a magyarok ellen”.

No és ugyan mit hirdet a címzett ellenzékünk? Vajjon mi az ő programja? Felelet: ugyanaz, ami az osztrákoké t. i. a magyaroknak (értve első sorban a kormányt és ennek pártját) irgalmatlan leküzdése. Ha pedig ennek az ugyanazon célra törő politikának az okait vizsgáljuk, azonnal rájövünk, hogy a két factor közül az egyik azért dühög, mert szerinte a magyar kormány toleráns, tulbefolyásos, annyira, hogy az osztrákoknak töle a saját jogait is féltetniök kell: míg a magyar chauvinisták ugyanezt a kormányt erélytelenséggel vádolva olyannak proclamálják:

„a melyen az osztrákok könnyen elverhetik a port s amely „gyámoltalansága miatt” az osztrákok malmára hajtja a vizet. (Ipsissima verba). És hát ugyan melyiknek van a kettő közül igaza? Felelet: egyiknek se. Mert a magyar kormány teljes eréllyel ugyan, de a másik fél jogainak is tiszteletben tartásával végzi állami teendőinek feladatát. Ha pedig igaz az, amit az ellenzék, szerintünk is helyesen állít, hogy t. i. minden ország annyira respectáltatik, amennyire erőlyes a kormányja és az ezt támogató pártja, erre a respectáltásra a magyar kormány méltán büszke lehet, mert hiszen csak a közelebbi mult napokban a magyar királyhoz érkezett nyilatkozatokból még a legkonokabb pessimista is meggyőződhetett arról az inposansen magas állásról, melyet Szent-István koronájának országa a világ összes hatalmasságainak sorában elfoglal. De hát ami ellenzékünknek nincs egyéb vágya, nincs egyéb programja, mint minden létező kormányt lehető — előbb megbuktatni, persze azon practikus hátsó gondolattal, hogy: „Otte toi que je m'y mette”. A mire azonban kegyetlen ironiával felel meg épen a Nógrád-Honti Ellenzék jelen számának a polgárokhoz intézett buzdító intelme, mely szerint a talasztónak a küzdelem „frázisában” (e. h. fázisában) meg kell állania helyét. Ime, hogy néha a sajtóhiba is eltalálja az igazat!

De lássuk az éremnek másik oldalát is, ugyanennek az őszinte kislapnak „Ezredéves elmékedések” felirattal ellátott második cikkében, mely minket az eddigi összes fanyar dolgokért tulbőven kárpótól, mert hiszen ez az egyik felén oly mogorra Janus-arcz a másik felén elbájoló mosollyá változik, és saját magát oly hatalmasan czáfolja, hogy ebben minden szabadelvű polgár valódi gyönyörűsége

gét találhatja, s így természetes, hogy a megváltozott politikai nézetének eme jobbitott kiadását a legnagyobb örömmel közölhetjük; megjegyeztrén, hogy szószerint idézünk, s még a cikkirő stíljéből se kérünk magunknak. De hadd szóljon maga a loyálisnak ezen megkapó példája a következőkben.

„A kiállítás ő felsége megnyitása által, melyen jóformán az egész uralkodóház, egész Európa diplomatiái képviselte testületileg vett részt: másrészt az európai leghatalmasabb uralkodók ádózóló telegrammjai a magyar királyhoz, Magyarország önnállóságának legfényesebb elismerését képezik”.

(No hát nem pompás megnyilatkozás ez? P. I.) Torábbá:

„A művelt világ sajtója a bámulat és tisztelet egész melegével emlékezik meg erről az országról, melynek népe egy évezertnek közepette megőrizte faja önnállóságát, dacára annak, hogy századokon át védőbástyáknak szolgált a művelt nyugatnak, a keletről fenyegető veszedelme ellen. De nem kevésbbé fényes és felemelő azon elismerés, melyben az elfogulatlan külföld Magyarországnak az utolsó három évtized alatt tett föllendülést méltányolja. E föllendülésnek alapját az 1867-ben alkotott törvények képezik. 1867 előtt hazánk absolutizmus békóiban nyögött; közel álltunk a teljes romlásához.”

Tehát az a 67-iki kiegyezés még sem maradt egészen a papiroson!)

És ezzel koránt sincs vége annak a loyális megnyilatkozásnak; ez az egésznek eddig csak mintegy ötöd része, és mindig crescendo áradásban, annyira, hogy a t. cikkirő még Bismark állítólagos Lrastiens jóslatát is idézi, mely szerint a monarchia súlypontja Bécsből Budapestre fog áttétetni. csak kár, hogy eltitkolta, a mikor-t.

TÁRCZA.

Jókai ajándéka.

Nem ünnepelhet a magyar nemzet a nélkül, hogy koszorus költőnk Jókai Mór annak fényét tevékeny áldásos munkájával ne emelné. Most is, ezredéves ünnepünk alkalmával, kedves emlékek lepte meg az országot.

E napokban vettük a gyönyörű könyvecskét, melynek ez áll a címlapján: „Budapestnek emlékei — írta Jókai Mór”. Azonban nemcsak Budapestnek, hanem az egész országnak kedves egy emlék ez.

A ragyogó név alatt szép és szemlélődésre oly alkalmas alexandrin verssorokban találjuk leírva az országházat, királyi várakat, Hollós Mátyás-templomát, nemzeti muzeumot, színházakat, sváb-hegyet, Margitszigetet, Andrassy-utatót, fürdőket stb. Ezek a költemények remek színes képekkel vannak illusztrálva. A gyönyörű tartalomhoz mindenkép méltón, minden lapon legalább is egy rajz (de némelyiken öt is) bilincsel le: vagy finom fototipia, egyszínű, vagy pedig eleven, meleg színnyomat, tele hangulattal: még az épületek holt köve is életre kel a mosolygó színektől.

A remek kiállítású füzet Grill Károly cs. és kir. udv. könyvkiadó finom ízlését dicséri és hogy mindenki által megszerezhető legyen, árát csak

50 kr-ra tette. Megszerezhető a kiadó czégnél, vagy bármely hazai könyvüzemnél

Találomra kiszakítunk belőle 2—3 rövid fejezetet; szőljon az az egész mű helyett; — egyelőre; hiszen ugy is mindenki meg fogja szeretni a becses, bájos, igazán emlékező való könyvet, nemcsak Jókaiért, hanem a birto hatása, finom, díszes színnyomatu képekért.

Margit-sziget.

Kék Duna közepén a zöld Margit-sziget, A paradicsombul ide tévedt liget.
A rózsák hazája, fülemülék berke.
Csábító tündérek töneményes kertje.
Hajdan nemzeti szent szűz csendes magánya:
Nevével jelölte a nagy király lánya.
— Romok fölött furó varázsol vizfolyást.
Fényes csarnokokban hangzik új vigalom
De a szent áldása felbuzog a mélyből,
S gyógyító hullámok áraszt odülésül.
Hajdan király nyitott dárdaival új forrást:
Most ártéri furó varázsol vizfolyást.
Itt látták hős arcát Toldi s Holubárnak,
Bajnoki versenyét most vas kerékpárnak.
Mostan is vannak tündérek és csodák,
Reklám hirdeti: hol láthatók s micsodák?
De ki az eszményit, az idillt szereti.
A Margit-szigeten most is föllelheti.

Az országház.

Im a magyar nemzet országházalója.
Ebben lakik a hon örök alkotmánya,
Szabadság váruul, törvény templomául
Emeltetik ezer érnek tanujául.

Lásd büszke homlokán király ösök sorát,
Kik kezükben hordák az ország jogarát
Tíz nehéz századnak való története
Van ezen szobrokban világra hirdetve.

Egetek megnyitó Szent Istvánon kezdve,
Ki a honalkotás művét bevégerte.

Legendák nagy hőse, dalás Szent László
Ércszobor alakban is csoda varázsló.

Kálmán, a bölcs korát megelőző szellem,
Diadalmas hős a sötét vakhit ellen,
Ki Horvátországot hazánkhoz csatolta,
— Hő testvérországunk maradt mindazolta.
Jézusálemi szent földért harczolt Endre,
Arany bullát bista a nemesi rendre,
Ott negyedik Béla, ki feltámasztotta
Hazánkat s romjából újra megalkotta.
Nagy Lajos, a kinek Magyarhon határát
Fegyverei három tengerig kitérték.
Zsigmond, kinek ötven évig lett uralma,
Fölte is ur volt a törvény hatalma.

Végre valóban elérékenyítőleg hat az olvasóra a cikkírónak a fölötti hazafias fájdalma, hogy az ünnepélyekre Bécsből barbár hazánkba lerándult kir. herczegek nagy része csak szállodákban volt elhelyezhető, ahol persze a megszokott kényelmet nélkülözniök kellett, s az étkezés is alkalmasint csak valami tulpaprikázott gollasch-ra szorítkozott.

No de vigasztalódjunk meg azzal amit a cikkíró ur véletlenül elfelejtett, hogy t. i. ő felsége csak e napokban tette le az alapkövét egy nagyobb és fényesebb királyi palotának, melyben, aránylag nem messze időben a fölséges uralkodóház összes tagjai kényelmes otthont fognak találni, — és így a cikkírónak ezen vágya is teljesülésbe menend. „Mein Herz, was willst du noch mehr!“

Pajor István.

Üdv nektek Népművelők!

A dicső és multtal bíró Nógrádvármegye, a kedves szűkebb hazánk, mondható minden egyes községe néptanítójának közreműködésével a millenniumi évben igyekezett hódolatát bemutatni a magyar nemzet Geniuszának előtt.

Az agy kor, a kevésbé műveltség, a szegénység egy eszmében a hazaszeretetlen olvadt egybe a bölcsőjét alig elhagyott ifjúsággal, a tudományos képzettséggel, a vagyonnal s a Nemtől bizalommal tekinthet a jövő elé, hol a haza ezredéves fenállása után is, oly nagy a lelkesedés.

A népművelők, a leendő nemzet utirányának eme biztos kijelölői mint testület is lelkesedve a becsülettel végzett munka után; az Isten és haza iránti kötelességek szent igjének mint a bibliai mustármagnak bő termését váró apostolai gyűlnek össze e hó 29-én és 30-án a vármegye székvárosában, hogy előbb itthon hódoljanak annak az Erőnek, mely szép hazánkat ezer éven át fentartotta s a másikkban is fentartani fogja és hogy ezredéves közgyűlésükön újabb erőt merítsenek a haza jövő boldogításához.

„Isten hozza őket körünkbe.“

Mondja a vármegyei székváros minden lelkes lakója s ezek között mondjuk mi e lapok szerkesztőse és munkatársai.

Mi a nógrádvármegyei tanítótestület minden moztanait ezen testület kezeltetésétől éber figyelemmel kísértük s most is készséggel hangortatjuk, hogy néptanítóink üdvös dolgot cselekszenek már azzal is, hogy előbb a vármegyei székvárosban rendeznek ezredéves ünnepet, s a székváros, mint az egész vármegye letéteményese áldásától kísérve vonulnak be a szeretett haza szívébe, egybe olvadni a tanítói congressuszon mindazokkal, kik a népoktatás bajnokai s azokkal, kik annak őszinte barátai.

Igazságos Mátyás, királyok mustrája,
Bámulva néz vissza az utókor rája,
Majd a Habsburg királycsalád hosszú sorja.
Szent István anyagi koronáját hordja.
Kik a török jármot rólunk levetették,
Jobbágyokat szabad polgárokká tették.
Középett dicsően uralkodó párnunk,
Éltében szentté lett királyné, királyunk.
Ezredév végzője: új ezred nyitója:
Magyar nép hős karján nyugszik erős trónja.

Ezen palotának gazdája az ország:
Törvényeit ezen csarnokokban hozzák.
Nép jogát itt védik, erejét dövestik.
Balsorsot jól látva, reá nem eresztik.
Válogatva küldi legjobbjait ide
A nemzet, hogy sorsát mind előbbre vigye.
Honfisziv, bölcs tudás, nagytrúró szellem,
Mind a hazáért küzd, bárba egymás ellen.
Hogy vallás az éghez, munka a jóléthez
Vezesse a népet, csak a felül végez:
Hogy minden fiának legyen édes anyja
E haza, ki magát gyermekének vallja.
Mert nem csupán azért van templom formája
E háznak, hogy a rá néző csodálja,
Maguk is érezzék, kik benn helyt foglalnak,

A vármegyei néptanítók által szeretve tisztelt kir. tanfelügyelő Dr. Jankovich György vette kezébe a zászlót: első sorban, hogy fenkölt szellemű nejjével szől. Somogyi Margit Ó nagyságával a „Nógrádvármegyei tanítótestület“ által f. hó 30-án a vármegyei ház nagyertermében rendezendő hangversenyen művészi zongora játékokkal átszellemítse a halgatóságot; másodsorban, hogy a kir. tanfelügyelő személyes vezetésével a néptanítók az ország székesfővárosába a congressusra s az ezredéves országos kiállítás megtekintésére, tanulmányozására randuljanak.

A néptanítók ügye iránti lelkesedés szüleménye az is, hogy az ünnepelt kir. tanfelügyelői páron kívül még Tordai Erzi szavaló művészi szavalaival Vladár Vilma; Vladár Győző nógrádvármegyei ág. hitv. ev. kiérdemesültalesperes bájos leánya, továbbá a hírneves losonci vonós négyes társaság művészi játékaikkal s a balassa-gyarmati daloskór énekével fogják gyönyörködtetni a közönséget.

S Balassa-Gyarmat és vidékének a tanügyért, a művészetért mindenkor lelkesedő közönsége nem fogja hivatni magát, mert hol a szép eszmék diadalra jutását elősegíteni kell, e közönség mindig ott volt és ott lesz, igen e közönség hol a szép, jó és nemesért beválnak, mindenkor osztályrészt vesz, mert szellemének mindig csak ott nyer kielégítést, hol a műveltség a háladás csirái fakadnak, nőnek és felvirágoznak.

Ujból hangortatjuk tehát Isten hozott népművelők, üdv nektek néptanítók!

Erezték magukat a vármegyei székváros kebelén mint olyanok, kiket örömmel, szeretettel várnak s kiket további működéseikhez a székváros minden művelt lakosának jó kívánata kísér.

Losonci hírek.

Losoncz, 1896. június 27.

Tegnap egy hete végződtek a helybeli ev. elemi leányiskolák vizsgái, az eddigi multhoz méltó, sőt fokozódott sikerrel, amennyiben úgy az I és II. osztályban, mint a III. IV. osztályokban az egyhangú éneklésen kívül több hangú éneklésben is gyönyörködhetett a vizsgákon megjelent közönség.

Délután 3 órakor tartott a polgári iskola záró ünnepélye, ezuttal városházunk dísztermében rendezve, amelyen oly nagyszámú közönség vett részt, hogy a tekintélyes terem alig fogadhatta be. Volt gyönyörű összhangzatos ének, szavalt, zongorajáték, szini előadás pontossággal keresztül vive.

Estefelét temetették Mauks Béla heresi m. k. adóhivatali ellenőr, aki hivatalos működése helyéről, ide „szülővárosába“ hozott, hogy ennek temetőjében aludja örök sírját. Ifjú nő, agg apát, szomorú testvéreket hagyván hátra a 37 éves férfi.

Az esti órákban pedig városi dalárdánk tartotta hangversenyét a pártoló tagok tiszteletére, mely táncmulatsággal ért véget.

Ma egy hete fél 11 órakor a F. N. K. Egylet

Szenttudatát annak, hogy templomban vannak!

Lábuk leporolják, a mikor belépnek,
Hódoljanak csupán királynak és népnek
Szenvedély, önérdék mind maradjon távol
E szentek szentjéből, törvény csarnokából.

Ne feledjék soha, kik e házba jönnek,
Ez az alapzata a messze jövőnek,
S a mi hang e háznak kapuján kihallik,
Varázs-szó, a melytől borul vagy hajnallik!

A királyi várak.

Magas hegytetőn áll a királyi várak,
Melyre még fényesebb humlokatok várnak:
Kupolák, tornyacsok foganatba vére,
Itt fognak pompázni, várva néhány évre.

Addig is páratlan külső arculata!
Erdősötétből kimagasló palota.

Három sor ablaka csaknem szembe láthat
Az ország házával: izenetet válthat.
Mikor nagy nemzeti ünnep éjszakáján
Fényes delejvilág sugárzik mindnyáján.
Tűzbe tü sorokként olvasnak egymásból:

Királyi vár elő koronás urának
Osi elődei sorban szembe állnak.
Mit örökölt tőlünk, elmondják a szobrok:
Millióknak szava visszhangul rámorog.

évi közgyűlése ment végbe, ezuttal Laszly István alelnök vezetésével, aki röviden, de valóban jellemzően a múlt évi működést az ezredéves fenállásra utalva s a jelenlegi ellenesleges áramlatokat érintő azon órá figyelmeztetéssel zárta be megnyitó beszédjét: Bizzunk magunkban de el ne bizzuk magunkat! Utánna Ambrus Mór az egyesület titkára olvasta fel az évi jelentést, a mely előadta, hogy az egyesület csendesen működött bár, de azért nem tűnt el az év minden nyom nélkül. A jelentés keretében hallottunk e bizottság abbéli javaslatát, amely szerint a tanítók közül Szkalos Samu tamasi 50 frt. Spilman Auróra gácsi tanítónő 30 frt. Faluba György losonci, Galát Samu lógyabányai, Szirák András rozsnói tanító 25 frt., Czirbes János gácslehotai, Gyuris János kornai, Szeberinyi Lajos bisztricskai tanítók 15 frttal jutalmazandók, a gyűlés által határozattal emeltetett.

Az egylet vagyonra különféle czimzen 9000 frtra lett feltüntetve.

Az indítványok egyike az volt, hogy felhivatnak a tanítók, miszerint a tanév elején jelentsek, hol minő s mennyi tankönyv rendelendő meg a szegényebb sorsú növendékek számára.

Sztolár György csehbrezói volt lelkésznek az egylet céljait vagyis a magyar nyelvnek hathatós terjesztésével szerzett érdemei jegyzőkönyvileg méltatták.

Jelentették, hogy miszerint épen most jött meg Zólyomból a gyászbir, a mely Thebusz János ottani ev. lelkész halálát hozta. Minthogy ezen férfiú a magyarság ügyének Zólyom megyében és azon kívül fánadhatatlan harczosa volt s ugy szóval, tettel, mint írásban a közművelési ügy munkás férfiú volt; az egyesület elhatározta, hogy temetésén nemcsak képviselteti magát de elismerésének koszoruját küldi ravatalára, megbízván Zelenka Gyula Margócsy József egyleti tagjait, miszerint az egylet részvétét a család iránt szóval is nyilvánítsák.

E vasárnap délután tartotta táncmulatságát az iparos ifjúság a losonci erdei fűrdőben. Hétfőn és kedden voltak az állami tanítóképző intézet képesítő vizsgái Jankovich György kir. tanfelügyelő elnöklése alatt, a mely alkalommal 14 ifjú nyert képesítési okmányt. Oly nagy a tanítói szükséglet, hogy már most valamennyi ifjú bir meghívóval.

Ugyan e napokon tartottak az állami elemi iskolák vizsgát. Szerdán d.-e. 9 órakor volt kisdővönkban a millenniumi ünnep, mely Farkas Károly gondnoksági elnök megnyitó beszédjével vette kezdetét, a mely után a kisdédek mondtak imát és éneket. Majd az orvó tartott a gyermekek felfogásához mért előadást, a magyar nemzetről. Az ő előadást követte számos szavalt s végül ismét ének. Jutalmul ki lett jelentve, miszerint most kiemennek a kisdédek az erdőbe, a hol majális lesz számukra tartva.

Könyves Kálmántul a lelki szabadságot,
Nemzetnek tengerén át megnyitott világot.

Endrétől alkotmányozó pergamentet;
De mely senki között különbséget nem tett.
Ez ami valódi, igaz aranybullánk.
Mely nélkül, mint oldott kőve, szerte hullnánk.
A mely mindenkinek egyenlő jogot ad,
Nem vizsgálva hitét, nyelvét, rangozatát,
Negyeiek Bálától hon feltámasztását,
Nagy Lajostul hazánk világrahatását,
Zsigmondtul a hosszú trónolás érsorát,
Hunyadi Mátyástul igazság fénykorát.
Istvánról a szenttől, azt a lélekerőt,
Mely királyt jellemez a nehéz sors előtt:
S koronázott fejét magasan fentartja,
Hogy az atya-király népének az atya!

Végződik az ünnep. A kivilágított
Ablakor lassankint elsötétül: itt-ott
Reszket még egy lámpa. Már hasad a hajnal:
Az új nap kezdődik már a népmorajjal.
A királyi várak ablaki ragyogva
Hirdetik: „új ezredév kél máttul fogva!“

Szakall, 1896. jun. 16.

Szakalban a községi bíró választás f. hó 15-én ejtetett meg, mely egyenmélyek tulzó állításai szerint *véresnek* józoltatott, elannyira, hogy már a választást megelőző napon 9 csendőrigyázott a községünkben a rendre, pedig hál' Istennek, ugy esett meg a dolog, hogy egyre sem volt szükség.

A választásra maga Baross j. főszbíró ur jött ki, s miután a község lalossága két jelölt nevét hangoztatta, — Fáy Albert földbirtokos ur elnökléte alatt, — a szavazást elrendelte.

A két komoly jelölt idb. Kovács Antal, jelenlegi hely. bíró (ki évekkel eselőtt már egyházműben 9 évig viselte a bírói tisztséget) és Nagy János, jelenlegi törv. bíró volt. A szavazás a legnagyobb csendben folyt le s eredménye az lett, hogy id. Kovács Antal 12 szótöbbséggel párthiveinek zajos megjelenése közepette Szakal község bírójának megválasztatott, s a hivatalos esküt nyomán letette. E mérkőzés annál inkább érdekes volt, mivel itt tulajdonképpen a kormánypart mérkőzött az ugynevezett néppártai, — még pedig teljes sikerrel. Választás után id. Kovács Antal bivei ennek házában gyűltek egybe egy kis parázs mulatságra s vig muzsikaszó mellett még tánczra is kerekedtek.

F. Gy.

Színészet.

Nemsokára megint elhagyatva, üresen áll az a sok ablaku, ház mely esténként oly varázs erővel maga felé vonzotta az embereket, miként a világító torony a sötét tengeren hánykódó hajkákat. Amint ugyanis kigyultak a lámpalángok, melyeknek fénye átműködve a nagy ablakokon, a széles réten át, a hegyek felé szórta széjjel sugarait: számos sötét alak botorkált ezen erős fény irányában a hullámos (vagy legalább annak képzelt) réten. A szőlő-és pinczetelepek hű pártolói voltak ez alakok, kik az előadások ideje alatt bazu szállingoztak. Belül a színházban pedig rendszert csak egy szerény kis csapatnak világitott a színművészet faklyája.

Néhány jól látogatott estétől eltekintve, bizony sorány bevételei voltak az igazgatónak, különösen az első hetekben; és ez a kirándulás, sajna, deficitel végződik. Természetes hogy ily körülmények között nem valami elégedett és felemelkedett hangulatban távozik körünkből a derék társulat. Mindazonáltal igazságtalan volna iránynunkban, ha ezen kedvezőtlen eredményt az itteni lakosság indolens közönysége, a nemesebb szórakozás iránti fogékonyság hiányának és a színművészet iránti érzéketlenségének tulajdonítaná és tudná be. Sokféle más oka van annak, hogy az anyagi eredmény az idén nem volt kielégítő és megvagyunk győződve, hogy egy kedvezőbb körülmények között bekövetkezendő második látogatás alkalmával e tekintetben nem lenne ok a panaszra.

Ami pedig az erkölcsi sikert illeti, azt hisszük a társulat meg lehet elégedve, mert a színház látogató közönség szíves készséggel és lelkesedéssel adott mindenkor kifejezést elismerésének.

Most pedig, midőn „szébb házbán” indul a társulat, rokonszenvünk kíséri és mondatja velünk e bucsuszt:

A viszontlátásra!

F. hó 20-án „A királyné dragonyosa” című operette került szíre, melynek zenéje felülmelkedik ezen műfajbeli zene rendes niveaujánál. Annál meglepettebben constatljuk, hogy ugy az egyes szereplők, mint különösen a chórusok szép összhangban énekeltek, és a zenei szép részleteket érvényre juttatták. Az egyes szereplők közül Torossy-Katicza, mint Szedaine kömvies inas magint elemében volt, és méltó partnerével Anday Blankával, ki Rózsa szerepét adta, pompásan játszottá végig szerepét, a többi szereplők is szokott ügyességgel játszottak. A II. felvonásban előforduló „Jokej” táncot Kunossiné és Abay igen ügyesen lejtették.

Jun. 21-én vasárnap Beothy László köztetszéssel fogadott énekes bohózatá „A három Kázmér” került szíre telt ház előtt. Ezen bohózat, mely a népszínházban mai napig is cassa darabot képez, és a közönség dédelgett kedvence, fiatalos jókedvvel és leleménységgel van megírva, és ugyanilyen módon meg is lett játszva; hogy a közönség ehhez képest ez előadás alatt nagyszerűen, és tetszésnyilvánításában sem fukarkodott, az másként el sem képzelhető. Minden egyes sze-

replő a maga módja szerint betöltötte szerepét és hozzájárult a sikeres előadáshoz, kiemeljük Torossyt (Ellenblak), Andayt (Margit) Faragót (Pista), Ferenczyt (John Schloch), Pestit (Gelb Salamon).

Jun. 22-én előadásra került Katona József remeke „Bánk bán”. Ezen előadás jelentőségét emelte az, hogy abban Rakodczay is mint Bibe-rach részt vett, s ezáltal is megmutatta, hogy nem közönséges tehetségű és képzettségű színész, mert játékában a természeti adomány és tanulmány egyesül. A többi szereplők játékán is megláztott, hogy ezen előadásra kiváló gondot fordítottak, ami különösen a szerepek alapos betanulásából is kitűnt. Mindamellett nem tartjuk szerencsésnek a női szerepek beosztását és meg vagyunk róla győződve, hogy Bera Paula, mint Gertrudis, és Tuboly Clementina, mint Melinda jobban felelt volna meg egyéniségüknek fogva szerepeiknek; a férfiak közül igen jól játszottá Rajz, Petur bán nehéz szerepét, valamint Morvay megfelelő Bánk bán volt.

Junius hó 23-án Torossy Katicza jutalom játékaként „Klári” című operette került szíre sikerült előadásban. Torossy felülmulta önmagát jó kedvben, elevenességben és ügyességben és brilliánsul játszottá végig a czímzseropet. Mellette Anday csiusos divatúrú volt, Tordiné kedvesen játszottá és énekelte Nichotte parasztnő szerepét, Faragó mint Vivarell, Ferenczy, mint Michonette és különösen Pesti mint Benoit jeles alakítást mutattak be, de a szereplők is valamennyien hozzájárultak az est sikeréhez. Torossy ezen előadás alkalmából 2 gyönyörű virág csokrot is kapott.

Junius hó 24-én Prévost Marcel 3 felvonásos színműve „A századvégi leányok” (Demi Vierges) került előadásra. Ezen hason című regényből átalakított szindarab nem bir azon kvalifikációval, hogy bár mily szempontból is mosorom maradjon és azt hisszük, hogy a szintársulat igazgató-sága is csak azért hozta szíre, hogy a közönség előtt megfellejzenaxon kíváncsialomnak is megismer-tesse vele a legújabb szindarabokat is. Maga az előadás sem tartozott a jobbák közé azért; szíve-szebben is láttuk volna, ha méltóbb szindarabba fordították volna a szereplők fáradságos de hálátlan munkájukat.

Junius 25-én „A fekete Domino” című vig operát adta elő a társulat.

Junius 26-án egy Nestoray-féle bohózat magyar színpadra alkalmazva került szíre következő cím alatt „Az ó-budai kékfestő és ikertestvére” a híres bécsi comicusnak az egykor Bécs kedvenceinek ezen savószerű és izű humorral meg-írt naiv bohózata, nagy elevenességgel adatott elő telt ház előtt, szinte érezhető volt a szereplők és a közönségnek egymásra való hatása, hogy t. i. az egyik villanyozta fel a másikat, volt taps is elég, hogy csak ugy rengett belé a ház.

Junius 27-én Szabados „Rika” című operettje került szíre. Ezentul pedig még csak két előadás fog megtartatni, aztán a társulat Balaton-Füredre helyezi át vendégcserepléseinek színterét.

D.

A magyar nyelv tisztasága.

Jól teszik, akik arra ügyelnek, hogy mikor magyarul beszélnek, tisztán beszéljenek magyarul és sem idegen szőrfűst ne használjanak, sem idegen szavakat a nyelvbe ne keressenek. Igen kinos a hallgatóra a beszélőnek főképez azon erő-ködése, hogy mindenképpen választékosan fejezze ki magát, a midőn gyakran a fitogtatásból használt idegen szót nem a saját értelmében használja; midőn pl. az urasságra felkapott tanulatlan ember latinizál s helyett: bort produkálni, ezt mondja: „bort provokálni”. Máskülönbén a nyelv nem czél, hanem eszköz lévén a gondolatok kifejezésére, ha valamely fogalom erősebben fejezhető ki idegen szóval, ellenben magyarul kifejezve talán új szót kellene faragni, a mi nem lehet akárkinek a foglalkozása: nem látom be miért ne lehetne ezt az idegen szót használni? Attól is függ természetesen, kivel beszélünk. Mert nők előtt, vagy képzettség nélküli emberek előtt terminus technicusokat használni nem indokolt, s könnyen oly véleményt öbresszünk magunk iránt, hogy indományunkat fittogatjuk. Ellenben szak-férfiak előtt az, a ki maga is szakférti, a tudomány által befogadott műkifejezéseket bizony a nyelv kára nélkül használhatja.

Arról is kell azonban megemlékeznünk, hogy a mai világban, midőn a tudomány népszerűsítése van napi rendszeren, midőn a hírlapok mindéről

beszélnek s az emberek mindent olvasnak, lehetetlen elkerülni, hogy az író nyelvére kerülő műkifejezés ki ne csusszék, a midőn ez mások, különösen tudatlanok, vagy nyeglek által felkapra, gyakran a létező jó magyar kifejezést kiszorítja s a nyelvet tarkáva, kevertté, tisztatlanná teszi.

E végből szükséges a mai világban már pótolhatatlannak képzelt idegen szavakat átrostálni s kimutatni, hogy gyakran talán többet sejtünk jelentésökben, mint a mennyi abban foglaltatik, s van a magyar nyelvben is szó és kifejezés, mely annak nemcsak megfelel, hanem az érteimet még jobban adja vissza, s a mellett a magyar nyelv nem szenved tisztaságában.

A „Nógrádi Lapok” 24. számában volt közölve olyan szavaknak gyűjteménye, melyek széltében s talán meggondolatlanul és szükségtelenül használtatnak. Véleményem szerint a szavak ezen gyűjteménye három osztályba sorozható. Első osztályba sorozom azokat, melyek mint idegen szók meghagyandók, mert azok, — mondhatni — a világ minden nyelvében honosságot nyertek, s tulajdósgos hajbátszata volna a nyelv tisztaságának, ha ezen szókat megmagyarosztatni akarnók. Ilyenek: a politika, diplomata, lofalás, szalón, búrokata.

Politika—államtan, de állami igazgatás módja is; akkor lefordíthatlan e szó: politizálni, mert államolni, már új szó faragása; miből diplomata államász volna. Loyális—joghű, nemtaláló, szalón—diszoba, megálina, de a szalónubát már ki nem adná. Bürokrata—papirkorász—ügyirász csak gúny-szó lehet, de hol van a dolog komoly oldala?

Másik osztályba soroznám az oly idegen szavakat, melyeknek magyar szóval való kicserélése kívánatos, de a melyek eddig még pótolhatlanok. Ilyenek jargon, dilemma, kuplé, paradox, apokrif, sablon, panoráma, bazár, katastrófa. Kisértékép ezeket ajánlanám jargon—fajszólam, sablon—átatota, dilemma—szorultvány, kuplé—iránydál, paradox—alképtelen, apokrif—hisztelenség, panoráma—képmutatvány, bazár—áruccsarnok, katastrófa—sorveg.

Harmadik osztályba sorozom azokat az idegen szavakat, melyeket legalább a nagy közönség előtt soha nem kellene magyar beszédben használni. Ilyenek a szépségesei műkifejezések: markans, illusorius, naiv, fantasztikus, bizar, groteszk burleszk toivialis, póz, tabló, convenciónális, verry, továbbá ezek; verszió, imponálni szuggerálni trenirozni.

Ezeket magyar beszédben azért nem kellene használni mert habár egyes szavak látszólag lefordíthatlanok, de a magyarul gondolkozó az azok által kifejezett érteimet mindig el tudja találni szóval ugy, hogy a fogalom hiányát nem érezük. Például póz—állás által lefordíthatlanok látszik; de ha azt mondom: állásba vágta magát, a gondolat teljesen ki van merítve. Így markans—erős nem hü fordítás, de markans arezonások helyett mindig mondhatunk erős arezonásokat és teljesen megértetjük magunkat. A többi szó is többnyire már régen le van fordítva s jelentések szerint így megvárazható: illuzórius—csalódásos, naiv—gyermekded, fantasztikus—képrázatos bizarr—furcsa, groteszk, vadregényes, burleszk—furcsa, trivialis—léha, tabló—kép, convenciónális—köz-szerű, verry—műérzék, elmeel; végül verszió—vált-tozat. (Jó volna a régi állítás szót egy l-lel, itt feleleveníteni). Imponál—az a ki hat, leköti lebi-lucsel, szuggerál—ráfog és treniroz—gyesit.

Ezeket kívül a nemzetközi forgalom nagy mennyiségű szót szállít nyelvünkbe, melyeket csak kényelemből vagy hanyagságból veszünk fel és fogadunk el, holott magyarul gondolkozva, ha hosszasanban, is de szívünk szerint és tisztán fejezhetjük ki magunkat. Nemde kupé sokkal kapósabb, mint a vasutikocsi? Hát a marsolás a katonának nem-e vitézibb dolog a menetelésnél, mert hogy ezzel nagyobb efektust csinál a szoba-lányok, előtt az eklatans dolog. (e. h. evidens.)

Védjük a nyelv tisztaságát! G. M.

Hírek és különfélek.

Lapunk tisztelt olvasóit, kik az előfizetési díjjal hátrálékban vannak, kérjük e hátrálékot az új előfizetéssel együtt idejében beküldeni, mivel a lapot csak azoknak fogjuk JULIUS hó 1-től megküldeni, kik fenti kérelmünknek elegend tettek.

A KIADÓHIVATAL.

Gr. Zichy Ferencz senior ur öngyermelőtlósága a múlt hetet a széki uradalomban töltötte s mint értesülünk, holnap távozik körökből.

Baltik Frigyes püspök s lelkesnek azon alkalomáról, hogy a király a II. oszt. vaskorona renddel tüntette ki, a helybeli ev. egyház presbiteriuma — számos egyháztag csatlakozása mellett — f. hó 21-én róla le üdvözlő tiszteletét. A püspököt az egyház nevében Sztranyavszky Géza felügyelő üdvözlötte, őszinte örömeinek adván kifejezést a kir. kegy tényével szemben. A püspök megbotlott s meleg hangon válaszolt s köszöntötte meg a megemlékezőt.

Kinevezés- és előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Vinter József losoncai állami főgymnasiumi rendes tanárt a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába nevezte ki és Besse Dávid ugyanazon állami főgymnasium tanárát a IX. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Bell Ferencz közigazgatási gyakornokot, tiszteletbeli szolgabírói ideiglenes minőségű fogalmazóvá, — a budapesti kir. főügyész Szekeres András b.-gyarmati kir. törvényszéki fogház őrmesterét a megállapított fizetési osztály 3 fokozatába altiszté nevezte ki.

Előléptetés. Ambrózy Gyula b.-gyarmati pénzügybíró biztos főbiztossá léptetett elő.

Hymen. Baintner Ernő honvéd huszár főhadnagy Budapesten június hó 23-án vezette oltárhoz Varga László fővárosi tisztioros leányát Marikát.

Eljegyzés. Natter Ferencz, cs. és kir. főhadnagy, bpesti háztulajdonos a napokban jegyezte el remetei Sebastiani Paula kisasszonyt, remetei Sebastiani Adolf n. kúrtósi földbirtokos nagyműveltségű bájos leányát. Midőn a boldog menyasszony édes atyjával Bpestnél jun. 23-án este föl-
tákor N.-Kürtőre érkezett, a n.-kürtősi, akik a jótékonyágáról ismert Sebastiani családot a rajongásig szeretik, — órácsikban részesítették. A grönýörű és kies fekvésű nagy-kürtősi kastély előtt, diszkapú volt felállítva. A nemzeti zászlókkal díszített kivilágított udvaron, nagy közönség jelenlétében Kolbenhayer lelkész fogadta és üdvözlötte mint a gyermekek és szegények igazi jótétörőjét, mint anyagi jószágért köztisztelnek örvendőit, kívánva megköteendő házasságához szerencsét és boldogságot. Klein Antal magántanító, szüneli iskol. növendékeivel, több alkalmi szavallattal és ugyan annyi dallal, zene kísérete mellett tisztelet, a bájos menyasszonnyal, kinek részünk-ről is a legnagyobb boldogságot kívánunk!

Képviselőtestületi közgyűlés. B. Gyarmat város képviselőtestülete f. é. jun. hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlésében, melyen Baintner Arnold j. főszolgabíró elnököl, töltötte be a v. állatorvosi állást. A négy pályázó közül Wisinger Richard bács-petrováci kórházorvos választott meg. A képviselőtestület egyetemesen kimondotta, hogy azon esetben, ha a megválasztott állatorvos jul. 15-ig állással el nem foglalja, Virág Mór bpesti vagóhídi állatorvost fogja megbírní. A j. főszolgabírónak ezen tapintatos eljárásért a képviselőtestület köszönetét fejezte ki. A folytatódólagosan tartott közgyűlésben a községi választók összeírására Balás József és Darvay Armin, míg az igazságot választmányba Baintner Ottó és Horváth Dmó képviselők választottak meg. Végül közönség levelet intéz a képviselőtestület S.-Tarián közönségének, amiért Reményi Károly haláláról oly kegyetlenesen emlékezett meg.

Gyászír. Junius hó 20-án halt el vármegyénk egyik jeles fia és földbirtokosa s a protektans egyháznak kiváló alakja Thébusz János, zolyomvárosi lelkész s az arany érdemkereszt tulajdonosa. Nem ismeretlen ez a név, mert Thébusz nem csak mint hű pap buzgólkodott az úr szőlőjében, hanem mint hazafi oly nagy munkát végzett a felvidék magyarosításánál, hogy Grünvald Béla mellett őt illetik a legnagyobb érdemek. Kitaró szorgalma, tántoríthatatlan elhűsége s őnzetlen hazafisága egy lelkészé, mint a tan és politikai tőren a hol működött meg is hordák a kívánt eredményt. Isten juttat mazzá meg a jó hazafi érdemeit, s áldott legyen emléke!

Talált régiségek. Kis-Tur közelében, Hontmegyében a Födemes pusztán a napokban egy pásztor ember ködönnyt talált ásás közben, a mely tele volt arany és bronzkarikákkal. Az illető a leletéről nem szólt senkinek, hanem az arany karikák közül néhányat három forintért eladott. Erről értesült a hatóság is, a mely most össze szedeti a régiségeket és felküldi a nemzeti múzeumba.

A losoncai áll. tanítóképzőintézetben a f. tanévi képestő vizsgálatok Dr. Jankovich György kir. tanfelügyelő elnöksége alatt e hó 22, 23, és 24-én tartattak meg. A szigorú vizsgálat dacára, a 15 jelentkező közül 5 jeles, 7 jó és kettő elégséges általános osztályzatú oklevelet nyert, egy pedig pótvizsgára utasított.

Halálosok. Wolf Adolf b.-gyarmati városi tanácsos s egy időben a városnak h. rendőrtanácsosa jun. 23-án 62 éves korában elhunyt. Losoncon e hó 20-án temették el Mauks Béla hevesi m. kir. adóhivatali ellenőrt 32 éves korában.

A vizsgák. B.-Gyarmaton a vizsgák megayugtató eredménytel végeztek a múlt héten. A polgári iskola s az evang. iskola vizsgáiról más helyen szólnunk s itt a többi iskoláról emlékeznünk meg röviden. Igen jó sikerrel vizsgáltak az állami elemi iskolában, ahol nemcsak fiu, de leány növendékek is oktattatnak. Kiemelendő különösen a Vilim József jeles igazgatója alatt álló róm. kath. u. n. nemzeti iskola vizsgája, mely jun. 18-án folyt le nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében. Különbösen sikeresen bizonyult az alap oktatás, melyet Bodroghy Mihály tanító nagy eredménytel mutatótt be. (Ezt a jeles tanítót melegen ajánljuk a nemzeti intézet figyelmébe.) Az énekkutatás, melyet Szkladányi Károly végez, — szinten dícséretes haladásnak indult. A Paulai Szent Vinczéről nevezett zárdában a vizsgák jun. 23-án végeztek, mint halljuk, mert a vizsgára meghívott nem kaptunk meg lehetőséget eredménytel. Az intézetben közel 250 leány növendék nyer oktatást s így a zárdai nevelés még mindig nagy házagot pótol városunkban. Az izr. elemi iskola vizsgái jó eredménytel folytak le. Ezt az iskolát Brett Mór jubilaris igazgató a kor színvonalára emelte. A b.-gyarmati iparos tanoncok vizsgáit mult vasárnap tartották meg. A vizsgán Kommerell Gyula ipartestületi elnök elnököl s az iparosok közül számosan vettek részt. Az iparos tanoncok elég jó haladást tanusítottak. A jobbák (30-an) azzal lettek jutalmazva, hogy jul. hó végén a vármegyére által megszavazott pénzből a millenaris kiállításra küldetnek ki.

A polgári iskolában a vizsgálatok a múlt héten egyre folytak, — s az iskolai év ma nyer befejezést. A bizonyítványokat is ma osztják ki. Az általános eredmény minden tekintetben kielégítőnek mondható.

A b.-gyarmati ev. egyház község iskolájában f. hó 20-án volt az évrő vizsga, melyen a hivatalos elnökségen kívül a püspök is megjelent. Az eredmény, különösen a magyarosodás tekintetben örvendetes és egészen kielégítő. A vizsgán a fiu s leány növendékek minden tantárgyból kivétel nélkül magyarul feleltek és pedig jó kiejtéssel és szabatosan úgy, hogy Korvási József tanítónak az elért eredményért mi is a legőszintebben gratulálunk.

Zenevizsga. Ma d.-u. 4 órakor Szkladányi Feréz magán zeneiskolájában (a nemzeti iskola helyiségeiben) számos tanuló zenevizsgát tesz. A műsor, a derék oktatótól igen változatosan állította össze s mindenestre sok örömet fognak szerezni a gyermektanulóknak a nagyszámban meghívott hallgatóknak.

Kékkőn az ezredes emlékoszlopot, melyet közadakozásból állított a hazafis körjegyzőség, hétfőn, június hó 29-én leleplezik le. Az inpozánsnak ígérkező ünnepélyt az adakozók és érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

Új anyakönyvvezetők. A belügyminiszter a bátorfalusi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetői helyettesess Tamaskovits Ferencz állami tanítót, a közép-palotjai kerületbe pedig Kmety Mátyás segédjegyzőt nevezte ki.

Országos vásár. B.-Gyarmaton f. hó 22-én megtartott állatvásáron a kínálat igen nagy volt, míg vevők csak gyér számmal jelentek meg s ez okozhatta azt, hogy az állatok ára 10–20% árcsökkenést szenvedett. Felhajtatók száma-marha 4509 darab, ló 1745 darab, juh 1459 db.

A szép csendes eső, melyet annyira vártunk, végre megeredt, — s jun. 25-én esőtörtök és péntekre viradó éjjel hullt az áldás, és friss életre ébreszté az elhalkadt természetet.

A honvédség köréből. A m. kir. honvédsereg életmi és anyag járandósági szükségleteinek biztosítására a pozsonyi m. kir. IV. honvéd ker. parancsnok (3373 h. b. O. sz.) hirdménytel tesz köze. E szerint a biztosítási tárgyalás B.-Gyarmaton 1896. évi aug. hó 7-én a kezelő tiszt irodában tartatik meg a 16-ik honvéd gyűlésre 2 ik részalój részére, a 1896. okt. 1-től 1897. sept. 30-ig kiszolgáltatandó követ-

kező életmi szükségletekre: Naponként 7.—3400 grammos adag szénára, naponként 7—170 grammos adag alomszalmára, — 4 havonként kiszolgáltatandó 30 mtm. ágszalmára: — havonként kiszolgáltatandó és pedig télen 22 — nyáron 7 köbm. kemény tűzfára; szállítandó életmi cikkei évi szükséglete tesz körülbelül szénában 87, — alomszalmában pedig 44 mtrmázást. Leteleendő bányá pénz: a szénára 15 frt. a szalmára 20 frt. kemény tűzfára 30 frt. Az ajánlatban határozottan kiteendő a fa neve (csér, búkk, stb.) továbbá a hasárok hossza és vajon üsztartott vagy tengelyen szállított fa e? Az ajánlati feltételek valamint az ajánlat mintája megtekinthetők a b.-gyarmati m. kir. honv. kezelő tiszt irodában.

Melyik fűrdőbe tetszik menni a nyáron? Ez a kérdés most felhő a levegőben, mely kővályog házról-házra és városról-városra. Mert fűrdőre menni nem csak kellemes dolog, de hasznai az egészségnek is. Különbösen olyanok részére, kik az öde balzsamos levegőnek és ezzel kapcsolatban az olcsó és jó ellátásnak barátai legjobban és legmelegebben ajánlható a vadregényes Bártfűrdő hol a két év előtt épült „Ottthon” című szállodában (melynek tulajdonosa Dr. Murányi Armin a Képes Családi Lapok kiadója) a komforttal, ágyammal ellátott 60 szobában illő azért, kitűnő fekvésű és pompás egész-ségű szobákat lehet kapni, A jó konyháju vendéglő az „Ottthon” szállodához egy ugrásra fekszik. Mindenemű értesítés és felvilágosítással szívesen és díjtalanul szolgál a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest Vadász utca 14. szám.

Gazdaszat.

Vészkiáltást intéz Jókai a nagy regényíró és nagy szőlősgazda a szőlősgazdákhöz. Nemcsak a Szábhelyen, hanem a kecskeméti és halasi szőlőkben is egy új ellenség lépett fel, a szőlőmoly, mely gonoszabb fereg a fillokszerénál és peronosporánál, mert a szőlőmoly a virágzó fűrtöket emészti el. Ezt a vészedelemes állatkát észre lehet venni arról, hogy a virágzó szőlők fűrtéin barna gubancok támadnak s azokkal együtt a virágzás után minden szem leperleg, s csak a szőlőcsutka marad meg. Felét már elpusztította az ide természetek. Jókai megmondja a védekezés módját is. Szerinte a védekezés először is abban áll, hogy krassziat-forgács és szappanfőzettel bepermetezzük jól a virágzó, vagy elvirágzott fűrtöket. Ez a kukacot megöli s a szőlőfűrtöknél nem árt meg.

Azután pedig a molypillék kiirtásához fogunk. A molypille nappal alszik a levél alatt, csak éjjel jön elő. Ennek az elpusztítása végűt éjszaka tűzet kell rakatunk szárazenyigőből a szőlő-utakon, annak a lángjába a molypillék belerohan-

nak. Hogy még biztosabban tűzhöz legyenek csalogtatva, ezt kell tennünk. Egy szem aszalt sültvát belemártunk almászeszbe (kapható minden drogus-tánál), azt a tűz közelében fölakasztjuk cémára. Ennek illatára mind oda csabulnak a molypillék s a tűzbe rohannak.

A magyar gazdaszterek és erdősítetek országos egyesülete mult évi és f. évi közgyűlései elhalasztották az ezredes ünnepély alkalmából a II. magyar gazdaszteri congressus megtartását. E congressus védnökségét dr. Darányi Ignác földm. m. kir. miniszter ur volt kegyes elfogadni. A congressus előkészítő bizottsága következőkép alakult meg. Elnök Bujanovics Sándor, alelnök Bálintffy Pál és Máday Izidor, bizottsági tagok Darányi Béla, Förster Géza, h. Gotthard Sándor, Kodolányi Antal, Sandesz József, dr. Szadovszky József és Szalassy Zoltán. E kongresz-szon két kérdés vetélik tárgyalás alá. 1., a gazdaszteri qualificatio megállapítása, 2., a szolgáltatások és gazdasági alkalmazottak közötti jogviszony törvény útján való szabályozása, külön-külön előadó által bevezetve. A congressuson résztvehetnek nemcsak az egyesület tagjai, de földbirtokosok, bér-lők, gazdaszterek és erdősítetek s minden mező-gazdasági ügyek iránt érdeklődők fel lesznek hív-a részvételre. A részvételi díj 2 koronában állapítottott meg, melynek befizetése ellen a tagsági igazolvány fog kiszolgáltatni. — A congressus a magyar gazdasági egyesületek által rendezendő congressussal kapcsolatban közvetlen utánna fog megtartatni, s az előkészítő bizottság reményli, hogy e fontos kérdések tárgyalására az érdeklődés szép számu résztvevők megjelenésével fog nyilvánulni. A felhívások már a legközelebbi napokban kildetnek szét.

A homlokzat-festék éppen úgy, mint sok más gyártmány ki van téve utánzatásoknak, hamisításoknak, aminek csakis a nagyközönség valjára kárát. Kronsteiner Károly bécsi gyáros, melynek üzlete 1860-ban alapítottott, olyan homlokzat-festék gyártmánnyal rendelkezik mely, mai napig ezen a téren a legjobbnak bizonyult. Ő volt különben az első, aki a homlokzat-festék előnyét feltalálta s e tekintetben hasznos ujitásokat tett. Így az ő gyártmánya teljesen homokmentes ellentét az időjárás szeszélyeinek: esőnek szélnek s miután ez a czég az Osztrák-Magyar-Monarchia nagyobb vállalatainak, vasútjainak, építészének és földbirtokosoknak egyedüli szállítója, nagyon természetes, hogy egyre-másra teremnek konkurrencsei, de rövid idő alatt versenyképtelenség híján csakhamar valamennyien eltűnnek a nagy üzlet-piaczról. Kronsteiner ezen a téren ma az első a Monarchiában és azért mint legszolidabb és megbízható czégét ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe. Hazafias üdvözléssel „*Pannonia*” magyarországi lapok hirdetési vállalata.

Piaczi árak

1896. june 23.

Buza	—	—	—	—	—	—	6:20	6:—
Rozs	—	—	—	—	—	—	5:60	5:40
Árpa	—	—	—	—	—	—	5:60	5:40
Zab	—	—	—	—	—	—	6:10	5:95

Kukoricza	—	—	—	—	5.—	4-90
Burgonya	—	—	—	—	1.—	6.—
Lencse	—	—	—	—	5.—	1-95
Bab	—	—	—	—	6-50	0.—
Lennek	—	—	—	—	5.—	0.—
Széna	—	—	—	—	2.—	0.—
Zsupszalma kilója	—	—	—	—	0-12	0-01

FELELŐS SZERKESZTŐ: HORVÁTH DÁNÓ.
FŐMUNKATÁRS: DR. KONNACEKY ARNOLD.

Gyönyörű minták magánvesszőknek ingyen és bérmentve.
Dús tartalmú mintakönyvek, a milyenek eddig még soha
sem voltak, azabbnak bérmentesülendül megküldetnek.

Szövetek öltönyöknek.

Peruvian és Doakling a magas papdaganak, előírás szerinti szövetek a kir. tisztviselői, hadtestvezérek, tisztok, tisztek, törzsszázadosok egyenruhájának, libériai, Billard és Játék asztalokhoz való szövetek, kocsitárházak, őr- és né-lodének, hólyag perzartók, mosószövetek, uti piadéka 4-14 frtj. valamint

Szabó-kellekek: m. u. uj. bélések, gombok, tűk, csapnák stb. — Játékos, tisztességes gyapjúruha nem pedig olcsó rongyek, melyek a szabó munkájára sem érdemesek, máni! 25 20—11

JOH. STIKAROFSKY BrÜnn.

az extra parkolóparkjában, fél millió forint értékű raktár

→ KÜLDENÉNYEK CSAK UTÁNVÉTEL →

ENGELMEZKEDÉS! Ugyanők és hárakok „Stikarofsky” „védfegy” alatt hamis sokkal rosszabb szöveket szökök a vékök tevéta vezet. Ezenel tudomásra adom a véköknek, hogy én ilytle embereknek, semmi szin alatt szöveket nem árulok.

 Aranyérmmekkel kitüntetve.

Első cs. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmmel kitüntetve.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. kir. katonai raktárak, **vasút-, ipar-, bánya és hámor-társulatok**, építkezési munkálatok, **VÁLLALKOZÓK és ÉPÍTŐMESTEREK**, valamint gyártulajdonosok **szállítója**. — Ezen homlokzatzafestések, melyek mészen oldhatók, száraz porított állapotban, 40 különféle színmintában, kilónként 16 krtól feljebb szállíttatnak és a festékszinek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olajmázoláshoz.

Mintalapok és használati utasítások ingyen és bérmentve küldetnek:

អិចទ័រណេម៉ូ នីតិបុគ្គលបូជនីយ៍ កាសាកិន្ទា

[illegible]

„B.-GYARMATI () KÖNYVNYOMDA

RESZVÉNY- TARSASAG"

(EZELEŐTT KÉK LÁSZLÓ-FELE MÖNYVNYOMDA. ALAPÍTTATOTT 1855-BEN.)

mely a modern nyomdászati feladatokra, a mai kor igényeinek megfelelőleg gyorstípusokkal, a legújabb technikaival és berendezésekkel van felszerelve. — Nagy raklári téri az állami, valamint vármegyeri kiskönyvtárak, középiskolák és fővárosi jegyzői kara által kiadottakkal, könnyen hozzáférhetőek a lakosság számára, nemkülönben mindenféle könyv- és lapkiadások nyomtatásával.

A társaságot képviseli:

DARVAI ÁRMIN.

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDŐ, BALASSA-GYARMATON.

 Ügyes leány

könyvnyomda:
gépész BERAKÓ
NÖNEX i. eresz-
ték. ❄❄❄

Ugyanitt jóházból való FUU, ki legalább is
1-2 gymnasiumi v. polgári osztályt végzett,
TANULÓUL FELYÉTELTIK.

Zacherlin

legbiztosabban hat! Ől, pusztít mint semmi-

nem más egyéb szer mindennemű rovarokat és ezért van az egész világon annyira elterjedve és használatba véve. Ismertető jele: 1) lepecsételt üveg és 2) a név: „Zacherlin”.

ELÁRUSÍTÓ HELYEK:
B.-Gyarmaton: Benkő József, Csorvay György, Ebenfűrer Lajos, Felsenburg Tivadar, Hammer Mihály, Kanitsa Odón, Szommer Károly, Vilim Gyula, Winter Armin, Stern Sándor, Ipoly-ságon: Dombó Károly, Trautwein István, Salgó-Tarjánban: Both Béla, Friedmann József, Grossberger Miksa, Grossmann Ignác, Holczer Gusztáv, Kővár Dániel, Majornik József, Mandel Gábor, Okolicsányi Lajos, Schleichner Pál, Stieglitz Jakab, Somos-Ujfaluiban: Kohn Ignác, Sándor-csútyban: Deutsch Sándor, Popovics János, Engel J.

56 7-10

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépek Budapest Váci-körút 62. sz.
Által a legújandósabb árak mellett ajánlatokat:

Locomobil és gőzszállító-készletek 20, azaz 12 lóerőig, továbbá járgány-csúszógépek, tisztító-vasutak, konyhai gépek, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

COLUMBIA a legjobb szervitógépek, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok.

Egyetemes acél-ekék

és minden egyéb

2 és 3 vasú ekék

gazdasági gépek

Részletes árjegyzék kiadásra ingyen és bérmentes küldetnek.

1087-1896. kb. szám.

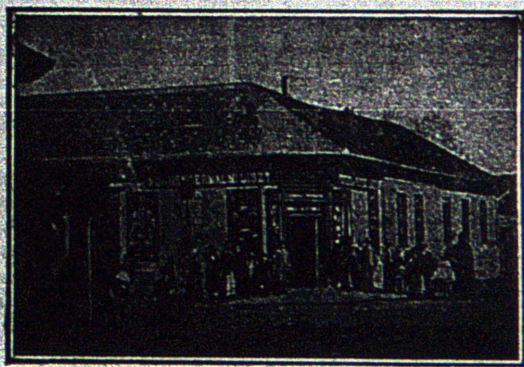
Nógrádmegyei közigazgatási bizottságtól.

HIRDETMEY.

A nógrádmegyei h. é. vasút részvény-társaság kérelmére a kereskedelem-ügyi m. kir. minister nr. 32586. számú intévényével, a Tráza község határában vasút építési eszéknek szükségeltet nemely területeknek Plathy Lőrincz Plathy Andor Plathy Miklós és Plathy Ilona férj. Prónay Károlyné ellen az 1881. évi XLf. t.-cz. értelmében elrendelt kiasajátítási eljárás kezességére kiküldött bizottság tárgyalásának határidejeül Tráza község házába kijelölt összejöveteli helyiely folyt 1896. évi július hó 9-ik napjának reggel 10 órája tártván ki, erről az érdekeltek oly figyelemmel kísérték, értesítettnek, hogy a kiasajátítási tervrajzot és összeírást, a tárgyalást megelőző 15 napon keresatul Tráza község házában szabadon megtekinthetik a hogy a kiküldött bizottság a kiasajátítási terv felett akkor is érdemileg határoz, ha a tárgyalásnál az érdekeltek felek körül senki sem jelenne meg.

Kelt B.-Gyarmaton, 1896. évi június hó 15-én.

Török Zoltán, alispán h. elnök.

IDÉNY KÜLÖNLEGESSÉGEK

HUMMER MIHÁLY

fűszer-, festék-, thea-, rum- és borkereskedésében
BALASSA-GYARMATON.

Nizzai igen kitűnő saláta-olaj, mely saláta-olaj kitűnő tisztaságú ismét fogva a legked-

Tokaji cognac, mely cognac valódisága és kitűnő minőségénél fogva ma a legkedveltebb cognacok felett áll.

Chiozza rizskeményítő és christály buzakeményítő, melyek kitűnőségüknek fogva felülmulthatlanok.

Klaksbrunn-féle fehérnemű fényesítő, mely fényesítő a ruhának gyönyörű fényt kölcsönöz.

Klaksbrunn-féle mosópor, melynek használatával a ruha igen szép fehér lesz és a ruhára legkevésbé sem ártalmas.

Schicht-féle ruhamosó sziniszappan, mely szappannal bámulatos eredményt lehet elérni, igen-igen szappora.

Flóra-, flóraszín-, szegedi- és barna házi-szappanok, kitűnőségüknek fogva, már igen elismertek, igen száraz állapotban kaphatók.

Lineleum padlómaáz, rögtön szárad, a padló festés után rögtön járható és a fénye igen tartós.

Borostyán lakka padlómaáz 6 féle színekben, festés után 3 óra múlva szárad.

Olajos- és porfestékek mindenféle színekben,

Raffia kötőhancs, szőlők kötözését igen czélsszerű és igen olcsó.

Ezen fentebb felsorolt különlegességeken kívül bátorodom még a czukor, kávék, rizsek, kiváló hengeralmi liszt, fűszer, festék, borok és sajtokból álló nagy választékban berendezett raktárait a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlani.

Kelt B.-Gyarmaton, június hó. Teljes tisztelettel

HUMMER MIHÁLY,
fűszerkereskedő (Kossuth-tér.)

121 2-2.

TÖRLESZT. KÖLCSÖN földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték 1/2-részig 20-50 év közti időre készpénzben. Birtokok felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis teleklésyvi kivonat, kataszteriv. Csím:

INGATLAN- és JELZÁLOG-FORGALMI-INTÉZET.

Budapest, Váci-körút 39. sz.

Legnagyobb ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-intézet a monarchiában egyedül, a mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokokról ajánlva van. 123 2-3

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Nógrádmegyében az Osztróluetzky Miklós tulajdonát képező

PENCZI BIRTOK

a Váci vasúti állomástól ca. 8 km-re országot melletti circa 284 magyar hold kiterjedésben és a hozzá tartozó

Felső-petényi birtok

circa 164 m. föld + együtt 448 m. föld

1896. okt. 1-től fogva haszonbérbe adandó.

Mindkét birtok épületekkel és fundus instructussal.

Bővebb értesítést nyerveheti a tulajdonosnál:

Osztróluetzky Miklósnál

Osztróluetzky, Zólyomgye.

119. 3-3.